

жимъ и докажемъ като полезенъ и благоуспѣшенъ, послѣ оборимъ противоположенъ като губителенъ и вредителенъ. Ако на примѣръ, желаемъ да увѣщаемъ слышятели ты си на съгласіе, ные щемъ изброимъ и прѣдставимъ прѣдъ очитѣ имъ добрыты и спасителныты слѣдствія на съгласіето чрѣзъ разны примѣры и доказательства и тѣй щемъ прогонимъ несъгласіето; или обратно, като опишемъ съ най-грозныты краски несъгласіето и злиныты conto произлизать отъ него, да дадемъ умозаключеніе за добрыныты на съгласіето. Тоя послѣдній видъ е по-силенъ и по-риторскы.

63. Тия краткы правилца сж довольны за разширеніето, за това прѣди да свършимъ трѣбва да забѣлѣжимъ, че прѣди всичко нужно е да ся вардимъ прилѣжно да не излизамы вѣнъ отъ умѣреныты прѣдѣлы за всичко, което ся рѣче до тука. Простирай ся, казва единъ учитель, съразмѣрно съ прѣдмѣта си, за който говоришь, и съобразно съ вѣременно-то обстоятелство и съ важностьтъ на работѣтъ, да не бы да станемъ за смѣхъ.

За видоветы на риторическото слово.

64. Въ началото казахмы, че риторическото слово ся дѣли на три вида: *сждебный, съѣтовательный и панигырический*. Тука щемъ поговоримъ разяснително и на кжсо за всякой единъ отъ тѣхъ и да посочимъ нѣколко правила за тѣхъ.

65. Въ сждебный видъ лицата, conto ся прѣдполагать да говорятъ, трѣбва най-малко да бждѣтъ двѣ: Обвинитель и извинитель, или по-добрѣ едната страна ще обвинява а другата ще защищава себе си или другыго. Спорядъ това прѣдмѣтътъ на словото отъ тоя видъ състои въ да ся докаже или изобличи едно праведно или неправедно дѣло, законно или незаконно, защото, какъто въ началото ся рѣче явныты работы нѣмать нуждж отъ доказательства. Слѣдователно тука работата на вѣтіята е да разгледа въпроса добрѣ и да види на кое отъ тритѣ стоянія (7) надлежи тойзи въпросъ. Подиръ това той трѣбва на по-малко да ся прѣдизвѣсти и за житіето и поведеніето на противника си, както за всички обстоятелства на работѣтъ, та тѣй да гледа да изнамѣри нуждыты дохваткы, conto ще извлича отъ